

Alguses oli emme, liivakast ja päike. Sisalik oli, konn ja mesimumm. Pissihäda ja joogijanu keset haaravamat mängu. Kartulipuder, keefirivuntsid. Kõvad, hapud ja rohelised tikrimarjad. Vikerkaar, vikerkaar, vikerkaar. Äsja koorest võetud kastanimuna. Hiigel-suured lumeräitsakad sulamas omasarnasel kindamustril. Päkapikud ja Unemati. Tegelikult mahuvad need ühe sõna sisse ära. Helguseks nimetatuna.

"Hüvasti muretus!" hüüdis kooliaeg, kui ootamatult julmalt kohale trampis. Vara tuli. Virgini teadvustatud lapsepõlve lemmik-tegevuseks kujunes juhuste tõttu salakuulamine. Varvaste külmades seisis ta hiirvakselt köögiukse taga esikus, vasaku silmaga lukuauku sihtides. Koos suitsu- ja kohvilõhnadega immitses pragudest osake täiskasvanute elu võrratust maailmast.

Virgin mõistatas ja viis kokku tundmatuid sõnu ja tegevusi. Litsi tähendus sai mõne öeldud korra järel selgeks, sest oli tihendatult kasutusel. Esmalt arvas tüdruk selliste hulka kõik vähegi kenamad naised. Seejärel pidas

säherdusteks parfüümeritud, lakitud ja muktud naisolevusi, kes ei pruukinud isegi mitte ilusad olla.

Emä sõbranna Laura oli kunagine Viru libu. Nii ütles isa. Talle ei istunud, et nad emaga läbi käivad. Virginile sobis küll. Tädi eksprostituut lihtsalt rääkis jube ilmekalt sõnu rõhutades ja zhestikuleerides. Iseenesest tuli tal põnevalt välja ka midagi seesugust: ja siis ma läksin sinna peldikusse ja istusin selle poti otsa. Pointi polnud ollagi, aga silmade pööritus asja juurde oli rabav.

Luures omandatud külajutte võis enda huvides kasutada. Koolis laiata, laste seas esimese teadjana. Teised ju ei passinud koduseinte taga. Kel õed-vennad olemas, need enamasti mängisid või kiskusid omavahel. Vaene üksiklaps otsis enesele lisategevust. Ning leitu paelus teda viimse hingetõmbeni. Virgini emä Meelike pole üldsegi Hiiumaalt pärit. Seepärast jutustavad vanaema ja sõbrannad talle ammuseid saare peal aset leidnud sündmusi tagantjärele ümber. Lapselgi seda huvitavam.

Naabrinaine käib vanaema juures oma halliseguseid juukseid toonitamas. Tuleb iga kord

korvitaie kanakakaste munadega. Vabandab ette ja taha. Minia, igavene laiskuss, jälle munad sitaseks jätnud. Istub lapsega kodus, midagi tehtud ei saa!

Vanainimeste jutt ei lumma. Pigem tekitab Virginis trotsi, eriti kui ema mõnuga taga pannakse. Aga pealtkuulamise haigus ei ole ravitav.

Pojanaised ei kõlba kuhugi ega mitte millekski.

"Meelike istub päevade kaupa meestega garaazhis!"

"Katrini vahib koguaeg telekat. Nõudevornad ummistavad kraanikaussi."

"Meil jälle tassitakse kõik kohvitassid õue. Mina käigu neid mööda nurgataguseid kokku korjamas!"

"See on see, kui mandrilt naine majja võetakse!"

Issi Opel lõhnab nagu köögikapp. Vanilje järele. Kolm lõhnakuuske ripuvad üksteise otsas.

"Tüdruk, mine pane garaazhiuks kinni!"

"Jälle mina!"

"Tead, preili, igal hommikul sõidutan su otse koolivärvasse. Need neli sammu võiksid tegelikult vabalt ise kõndida! Ega sa esimeses klassis enam käi!"

"Aga kott on nii raske!"

"Neljandas tuleb veelgi õpikuid juurde. Ma ei jää sinu eluaegseks sohvraks!"

Õpetaja Vann on täna ruudulises kleidis. Peale selle omab ta veel ühte hiirehalli kostüümi. Neid kannabki vaheldumisi.

Vann räägib võõrsõnade kasutamisest ja tema jutt kipub järjest uinutavamalt tooni võtma. Nelinurgad kleidiriidel Virgini silme ees muudkui paisuvad. Kuni lähevad pauguga lõhki.

Mark-poisi kahupea püsib pikalt liikumatu. Kas on ka suurest uimast püstipäi magama jäänud? Sikutaks heameelega juustest, aga sõrmed tõrguvad eesistuja võidunud lokkide poole sirutumast. Miskit huvitavat saaks ometi tobeda soenguga ette võtta. Kaunistada näiteks.

Grammatikavihikust lahkub viimane täiskirjutamata lehekülg. Suunaga pingi alla Virgini osavate näppude vahele. Hoole ja armastusega peo vahel tükke rullides valmivad

kenad kuulikesed, mis lõpuks salakesti pruuni villa sisse maanduvad.

"Vaata pärleid!" tunneb ilutegija vajadust kelkida ja togib pinginaabrit.

Veel loetud minutid täidab igavusest paks õhk klassiruumi. Siis lõhub Vann selle väga kiledahäälselt ära: "Mark, mis sul peas on?"

"Kas midagi jäi tänaseks pähe õppida või?" ehmutab poiss nagu unest.

Klassitais kratte hirhub kuis jaksab, Margil on mark.

Virgini suu on ülisuurte pingutuste abil kriipsuks surutud. Keegi sosistab talle kõhus, et kui tema nüüd itsitama kukub, jääb ta vahele. Kes siis veel kõige kõvemini oma õnnestunud pättuse üle irvitaks? Kas mitte süüdlane ise?

"Sina ei naeragi?" küsib hääl ruudustikust.

"Sellepärast, et mina ei teinud!"

"Ah soo! Aga kes kelle taga istub? Välk viimasest pingist sooritas täpsusviskeid kolmandasse? Nime poolest oled süütuke küll, poistele tatikuule päheloopimas meister."

"Õpetaja, ma ei ilastanud neid!"

"Too päevik lauale, ilma kommentaarideta!"